

DE SPONTANE STAD

DE SPONTANE STAD

Sjoerd Feenstra
20 januari 2012

DE SPONTANE STAD

ONDERNEMEND – VINDINGRIJK – FLEXIBEL – OPEN
ZELFSTANDIG – VEELZIDIG – DYNAMISCH

10
MANIFEST

84
AMSTERDAM

22
DEN HAAG

122
ZOETERMEER

38
BERLIN

144
LONDEN

159
RIO DE JANEIRO

169
GERT URRAHN

78
DETROIT

54
ALMERE

- 3 PROLOOG
Brendan McGettrick
Christian Emster
- 9 INLEIDING
- 10 MANIFEST
Urbanix Urban Design
- 20 100 JAAR SPONTANE STAD
Partizan Publik, Urbanix Urban Design
- 22 BINCKHORST
Urbanix Urban Design
- 26 DOOR DE BINCKHORST
Dirk-Jan Visser, Ojien Kang
- 42 NIEUWE IDEALEN IN GEBIEDS-ONTWIKKELING
Dennis Vrolijk
- 48 ONDERNEMEN IN SPONTANITEIT
Isaïa Drexler
- 49 BLAASGEBOUW
Jan Rofhuizen
- 50 TEKENINGEN ALS BINDMIDDEL
Noëmie Flores Truche
- 53 VAN DE CONFECTIE GREX NAAR HET FINANCIËLE MAATPAK
Anne van Eikink
- 54 LEEFLAND
Urbanix Urban Design
- 62 TUSSEN COLLECTIEF EN INDIVIDU
Interview met Arnoold Dejnep

- 69 COLUMN
VAN STAD MAKEN NAAR STAD ZIJN
Jeroen Looijen
- 74 ESSAY
DE DOE-HET-ZELF TUINSTAD
Tees Broekmans
- 78 REPORTAGE
DE STEDELIJKE PRAIRIE
Loren Handriks, Jeroen Visser
- 84 PROJECT
NOORDERVELD
Urbanix Urban Design
- 92 RE: PROJECT
INDEX VAN EEN STEDELIJK ONTWERP
Chris Kaulmann
- 96 ANALYSE
OASES IN DE STAD
Maarten Looijen, Cristina Polito
- 101 COLUMN
SPONTAAN AAN DE OVERKANT
Eigen Hoofd
- 106 INTERVIEW
STADSWANDELEN MET GPS
Interview met Ken Greenberg
- 112 ESSAY
VERANDERD COLLECTIEF DOMEIN
Joost Beuners
- 120 REPORTAGE
MADE IN TÜBINGEN
Bart Steffens
- 122 REPORTAGE
SPONTAAN IN DE GEPLANDE STAD
Joop-Maïke Vrolijk
- 130 ESSAY
GEBRUIKERSTAD IN DE KIEZERSSAMEN-LEVENING
Christian Emster, Joost Janmaat
- 133 KUNST
MAN OP STAD
Jan Rofhuizen

- 138 ESSAY
KUNSTMATIGE SPONTANITEIT
Jeroen Steenhuis, Joop de Boer
- 141 ANALYSE
DE FACTOR TIJD
John Breen
- 142 COLUMN
DE OVERHEID VAN DE STAD
Henk Oude
- 143 INTERVIEW
STADSONTWIKKELING MET EEN DUBBELE ESPRESSO
Steven Toes
- 146 INTERVIEW
STEDELIJK SOFTWARE SCHRIJVEN
Interview met Ben Casemy
- 154 ANALYSE
VAN VOLKSTUIN TOT LUSTHOF
Bart Steffens
- 159 KUNST
DE BUURT ALS GRAFISCH ICOON
Alon Smoot
- 163 COLUMN
SOLIDS
Bogier Rouen
- 164 COLUMN
ONTELBARE KLEINE SPELERS
Iris van Zomeren
- 166 ANALYSE
STEDENBOUW MET WEINIG REGELS
- 169 INTERVIEW
URHAHN, DE STEDENBOUWER — GENTLEMAN
Interview met Gert Urrahn
- 173 COLUMN
DE WAARDE VAN SPONTANITEIT
Koen Mulder

6, 36, 66, 82, 126, 144, 156
METROPOLLEN UIT DE LUCHT
Peter van Buitel, Pamdan

38, 41, 70, 73, 102, 105, 134, 137, 150, 153
STRAATGEZICHTEN
Urbanix Urban Design en anderen

De Spontane Stad is...

- een pleidooi voor een andere praktijk
- een open concept met ruimte voor velen
- het mobiliseren van klein geld op grote schaal

De Spontane Stad

is een reactie op

de trend om steden als 'kant en klare' producten te zien
en elke vorm van toevalligheid uit te bannen

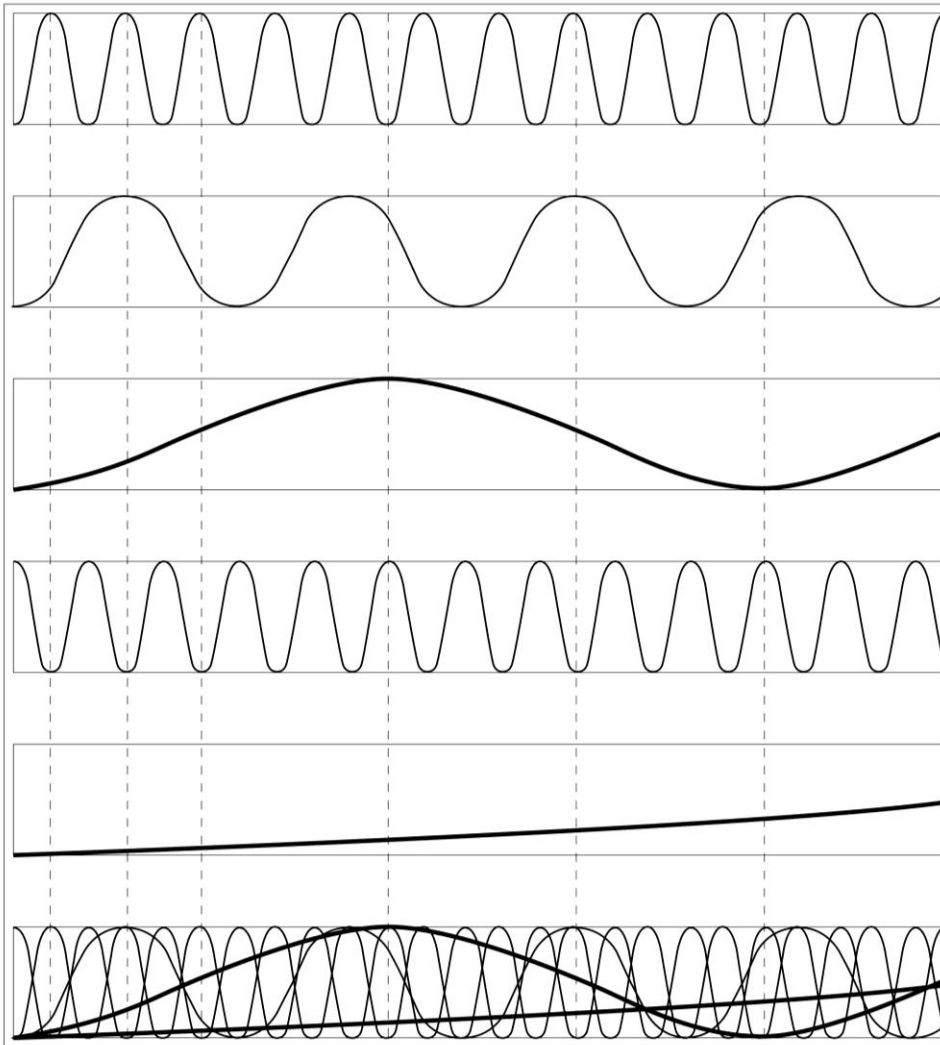

Polsslag van verandering

Gebruiker = hoge polsslag

Funcities

Gebouwen

Inrichting openbare ruimte

Structuur openbare ruimte
= lage polsslag

0 — 50 — 100 — 150 — 200 — 250 JAAR

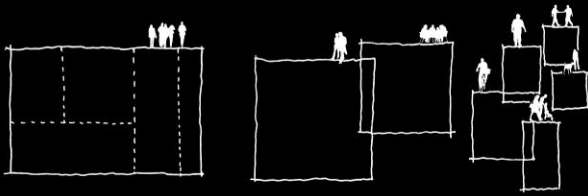
MANIFEST

VOOR DE
SPONTANE STAD

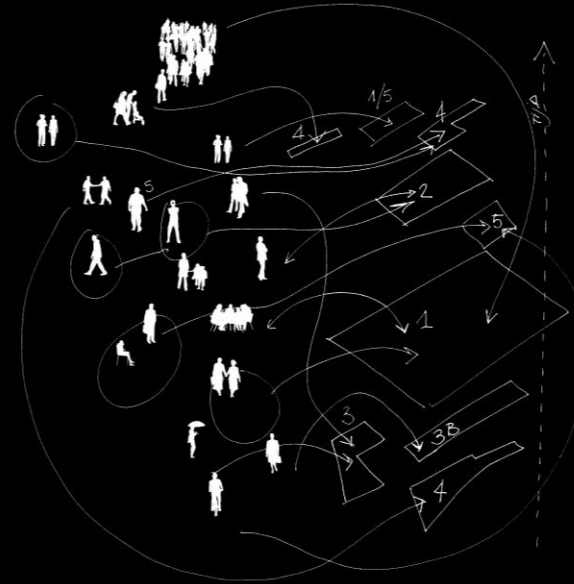
URHAHN URBAN DESIGN

4 Principles

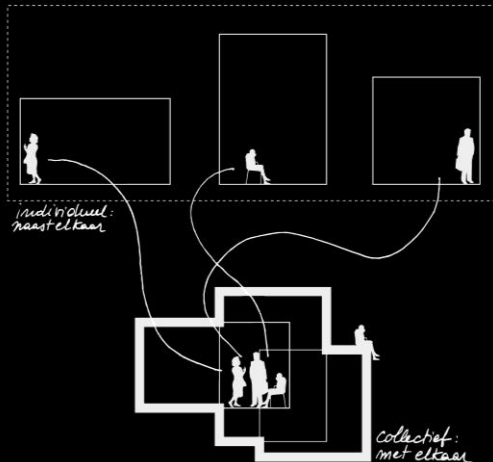
1 ZOOM IN

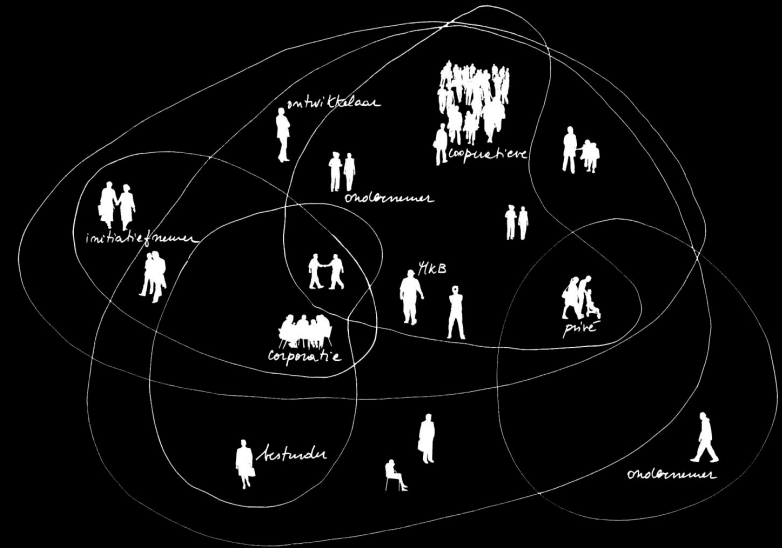
2 ORGANISEER FLEXIBILITEIT

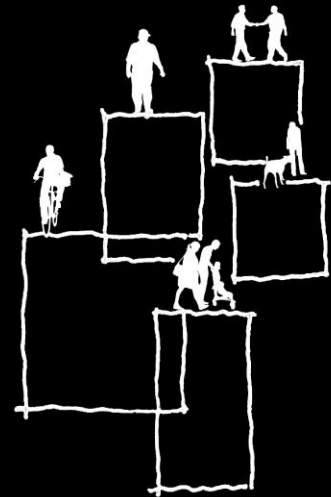
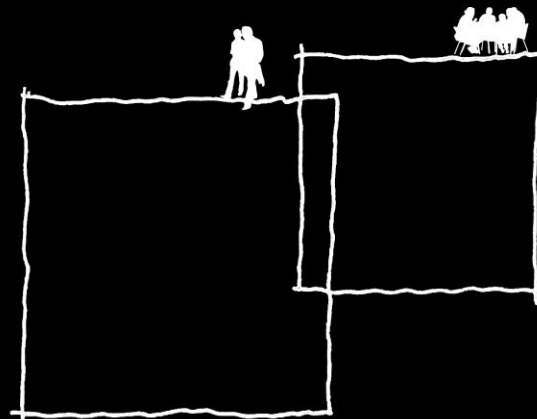
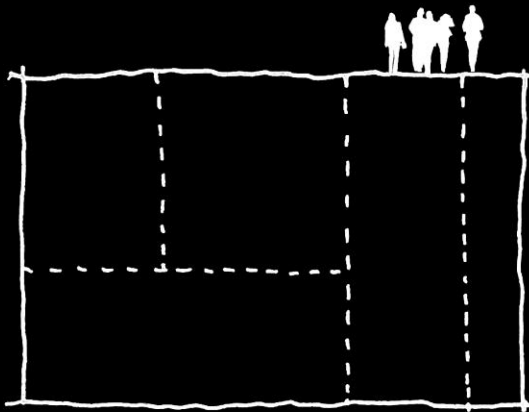
3 CREËER COLLECTIEVE WAARDEN

4 WERK GEBRUIKGERICHT

1 ZOOM IN

Venserpolder, Amsterdam

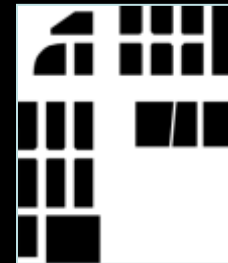

GEBOUWD: BEGIN JAREN '80
65 HECTARE
4.040 WONINGEN
RUIM 8.000 INWONERS
98 % SOCIALE WONINGBOUW

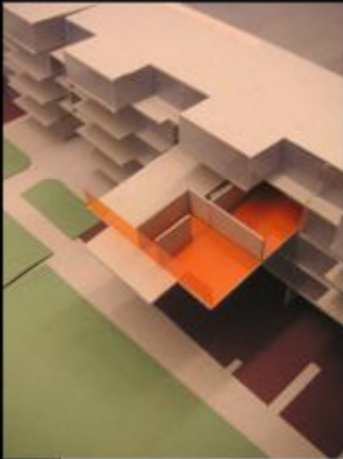
>> kansen voor de bestaande voorraad

>> kansen voor nieuwe ontwikkelingen

Flexibiliseren plattegronden

Vernieuwen van blokhoek en blokkop

Naamgeven en dateren

Uitbouwen begane grond

Binnentuin als privaat domein

Portiek als voordeur

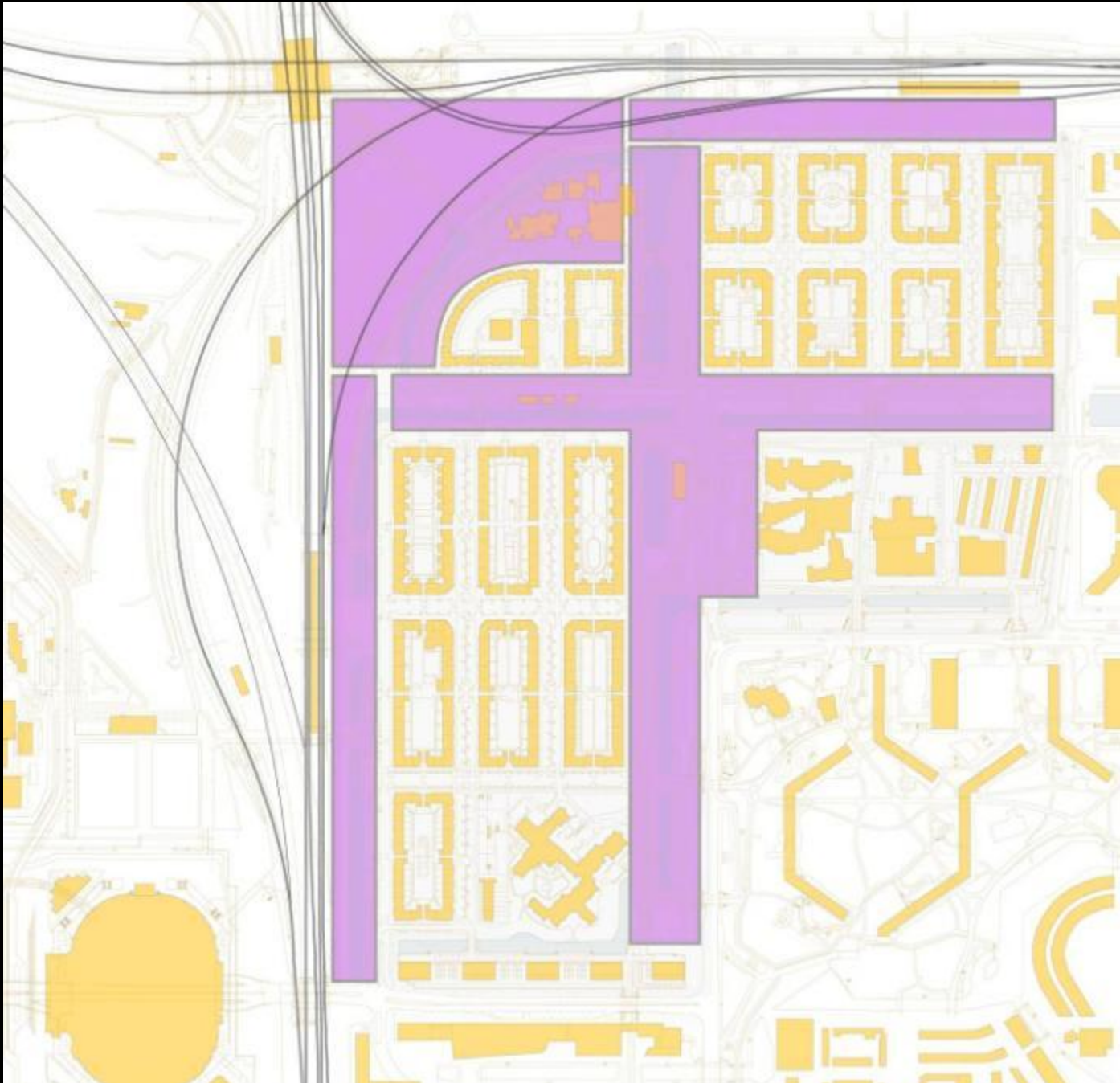
Thematiseren blok

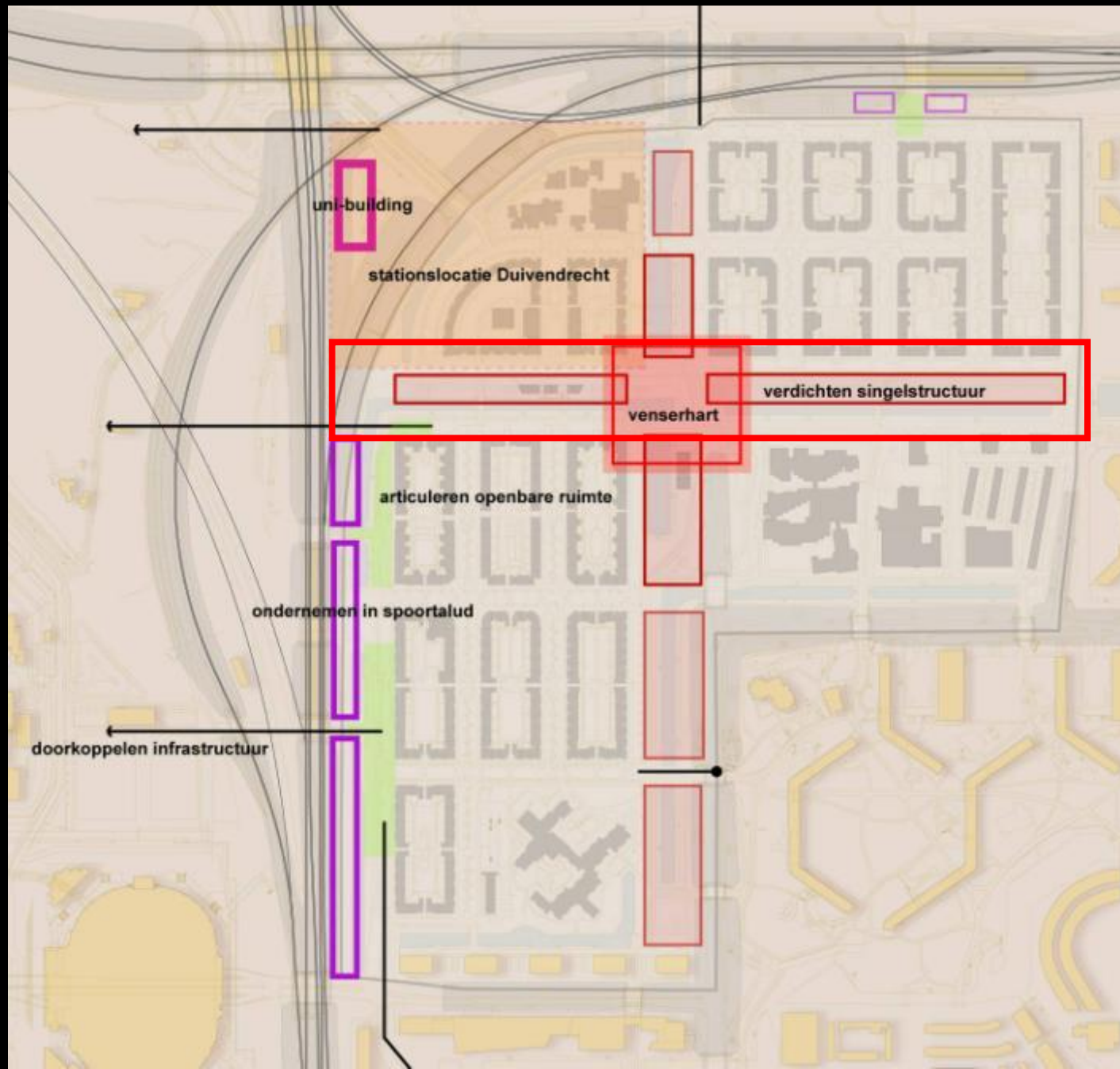
Vergroten van het vloeroppervlak

Aandachtstrekkers

uni-building

stationslocatie Duivendrecht

verdichten singelstructuur

venserhart

articuleren openbare ruimte

ondernemen in spoortalud

doorkoppelen infrastructuur

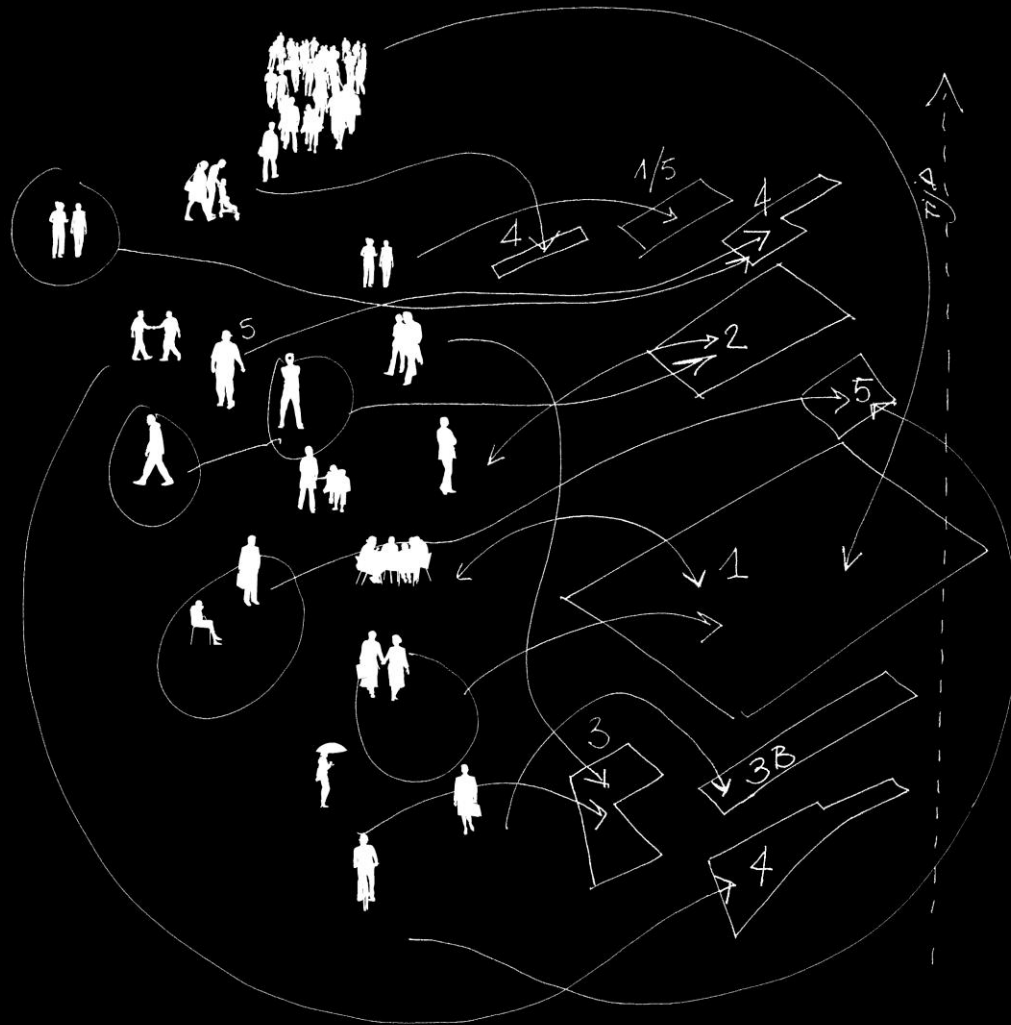

2

ORGANISEER FLEXIBILITEIT

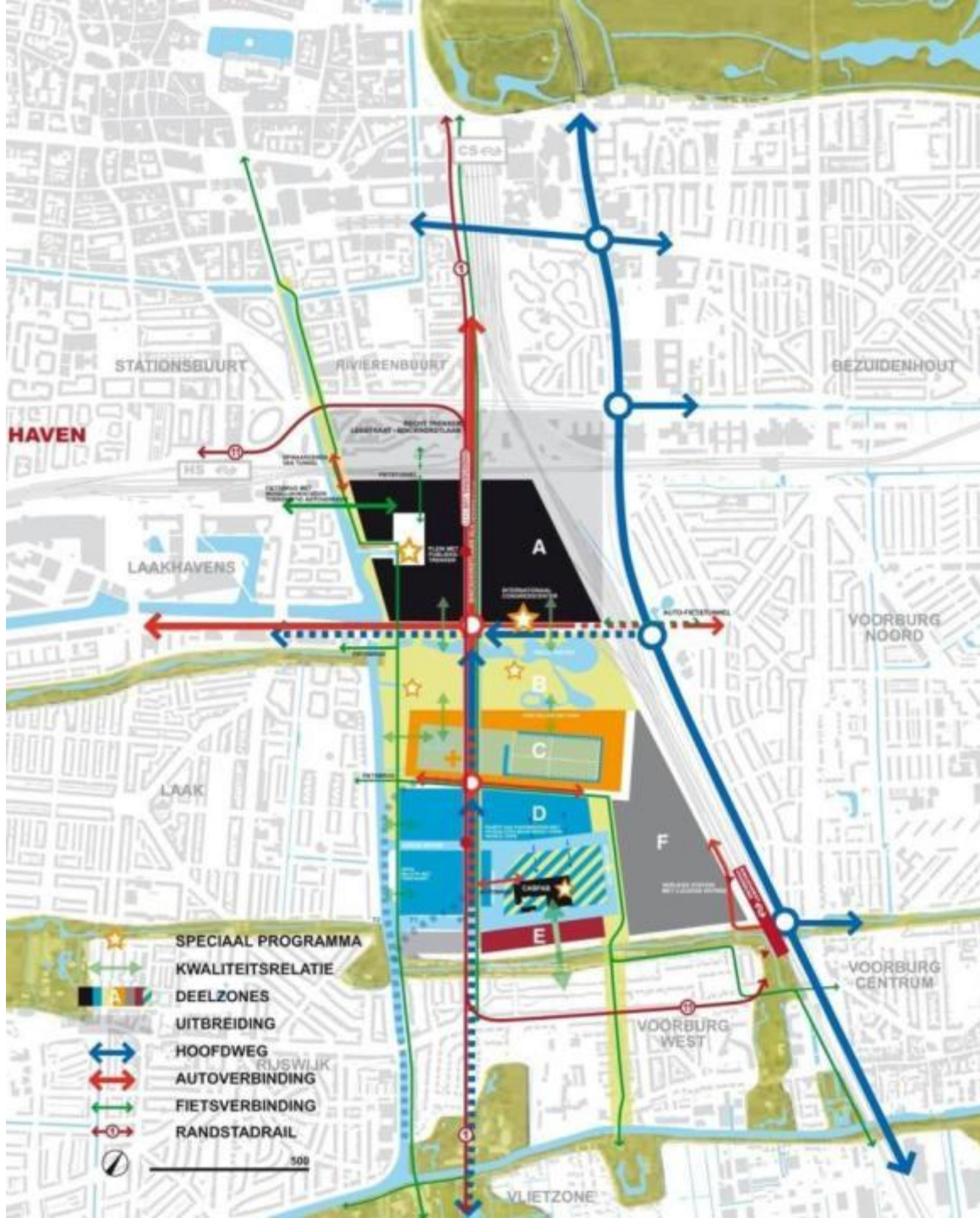

Den Haag Binckhorst

CARALLERO FABRIK

**KAVELS:
maximale vrijheid**

markt

**STRUCTUUR:
verbeteren
condities**

overheid

**KAVELS:
maximale vrijheid**

markt

**STRUCTUUR:
verbeteren
condities**

**KAVELS:
maximale vrijheid**

**Individuele
interventies
dragen bij aan
collectieve
ambities**

overheid

markt

**STRUCTUUR:
verbeteren
condities**

overheid

**RICHTLIJNEN:
realiseren
ambities**

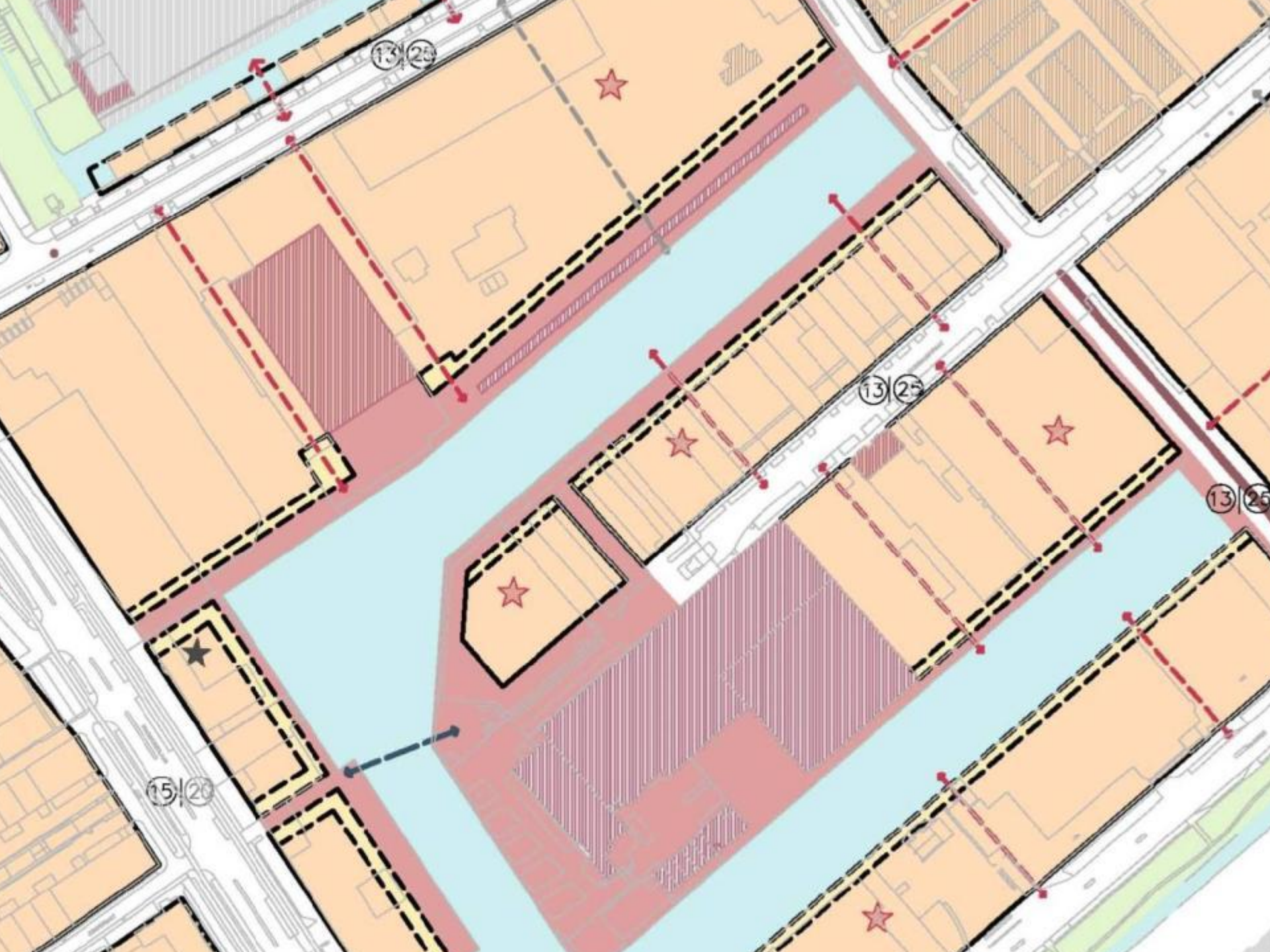

**dynamisch
instrument**

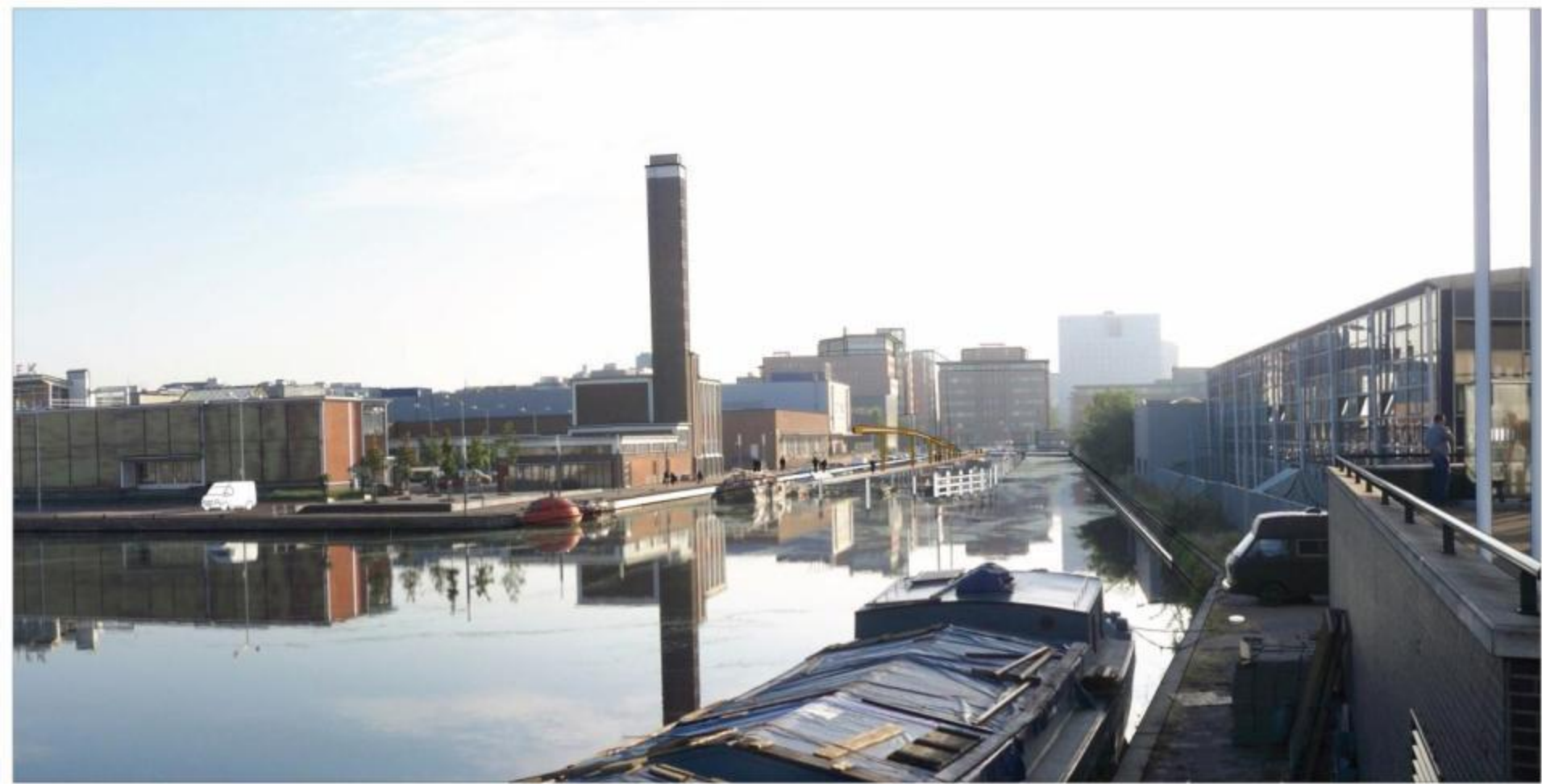
**KAVELS:
maximale vrijheid**

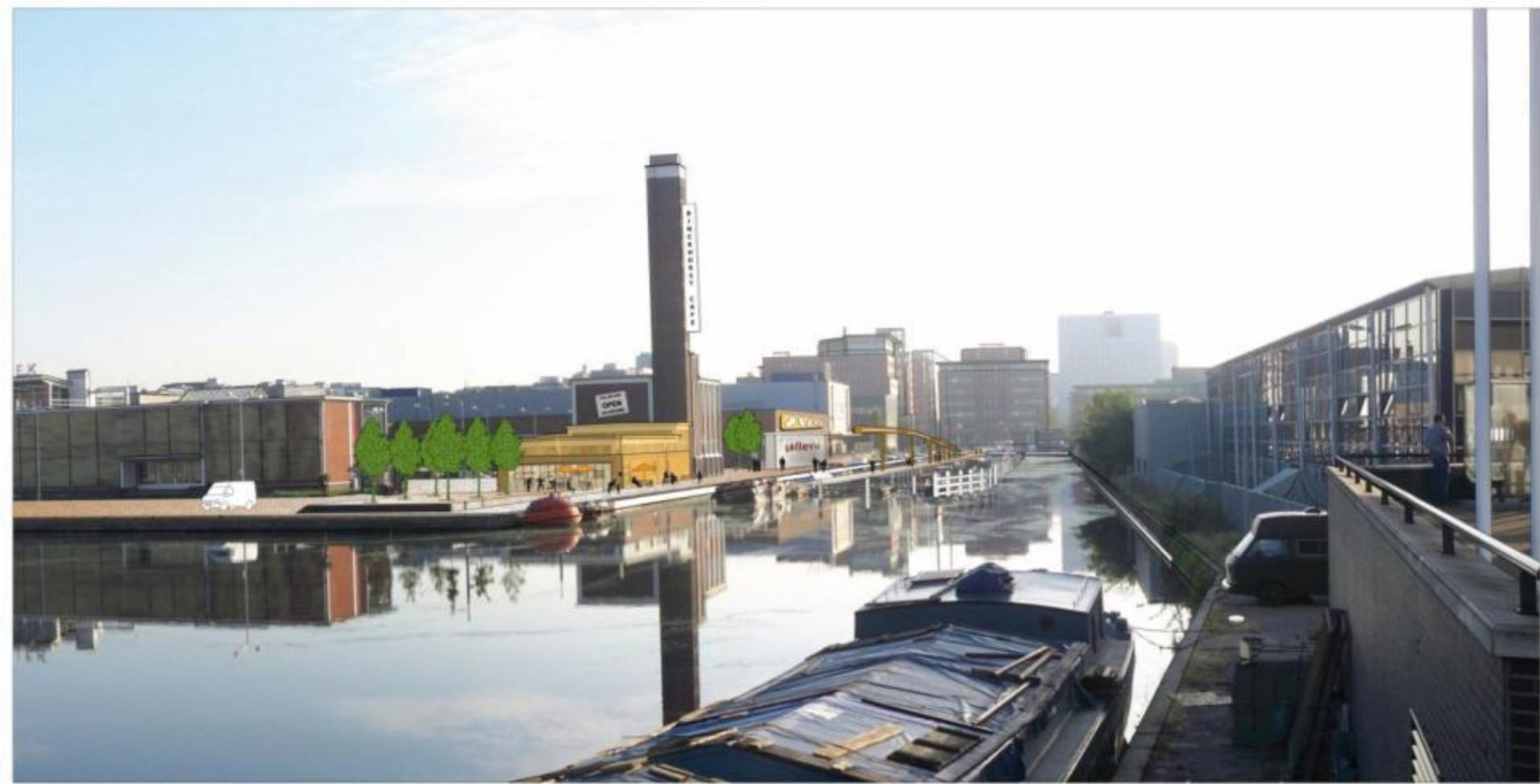

markt

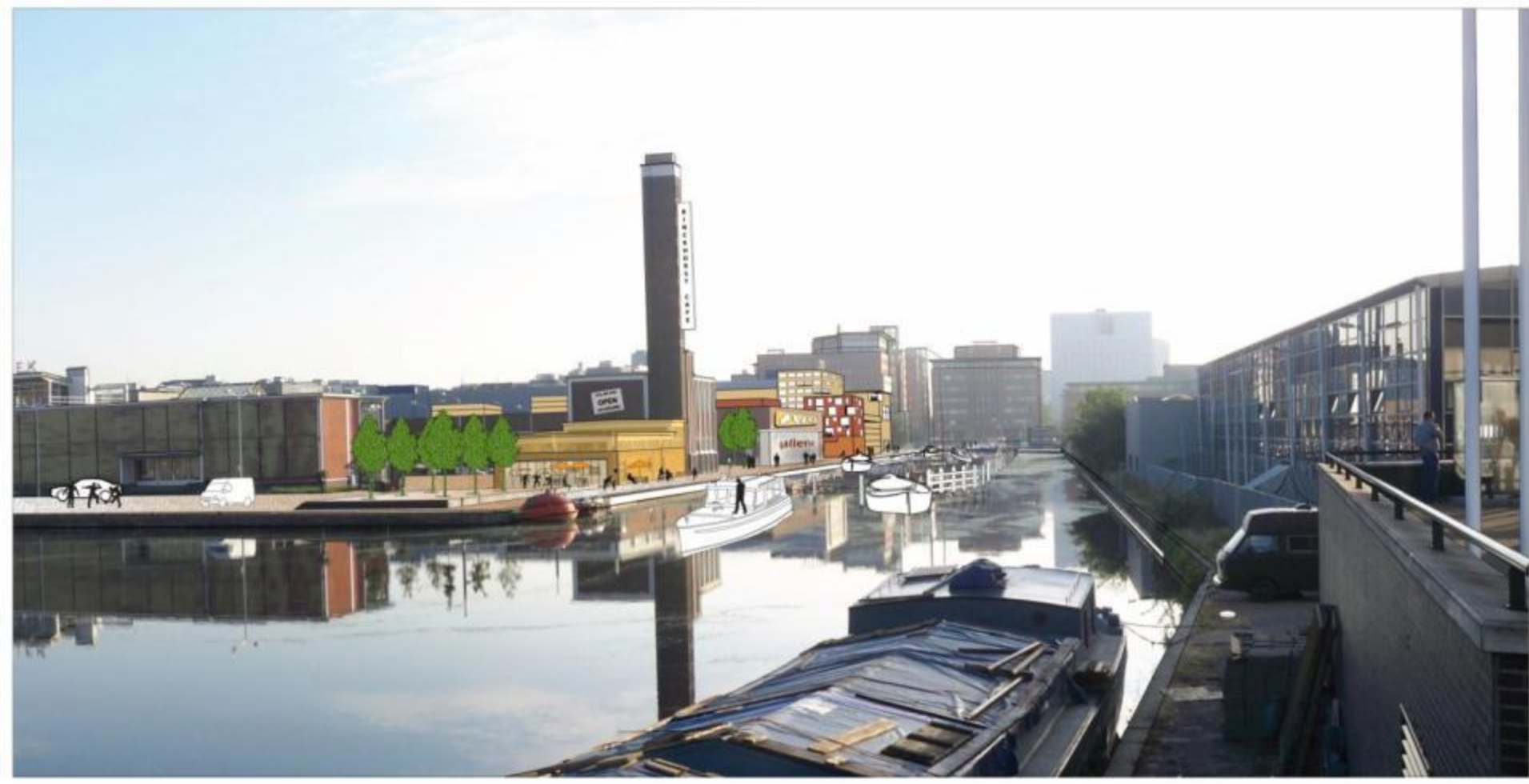

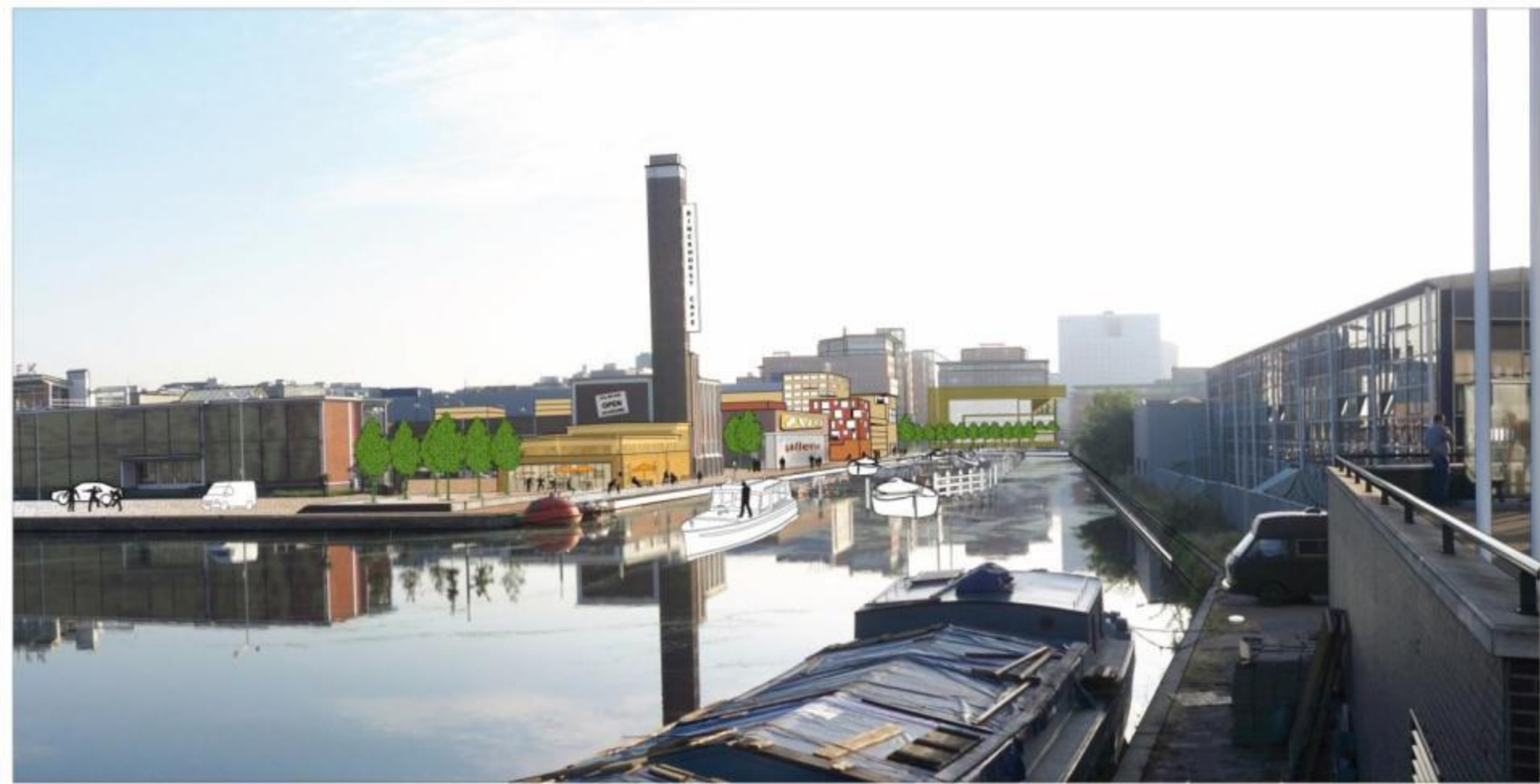

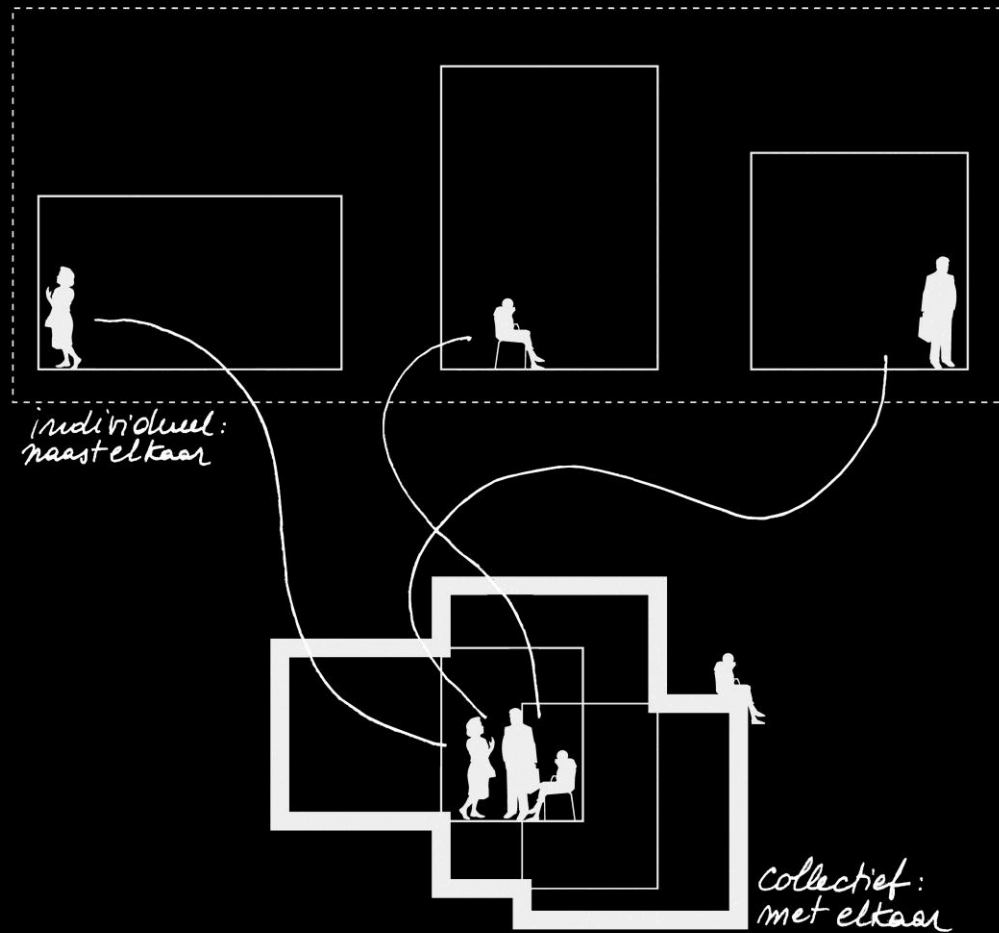

3

CREËER COLLECTIEVE WAARDEN

Amsterdam-Oostenburg: 11 hectare stad

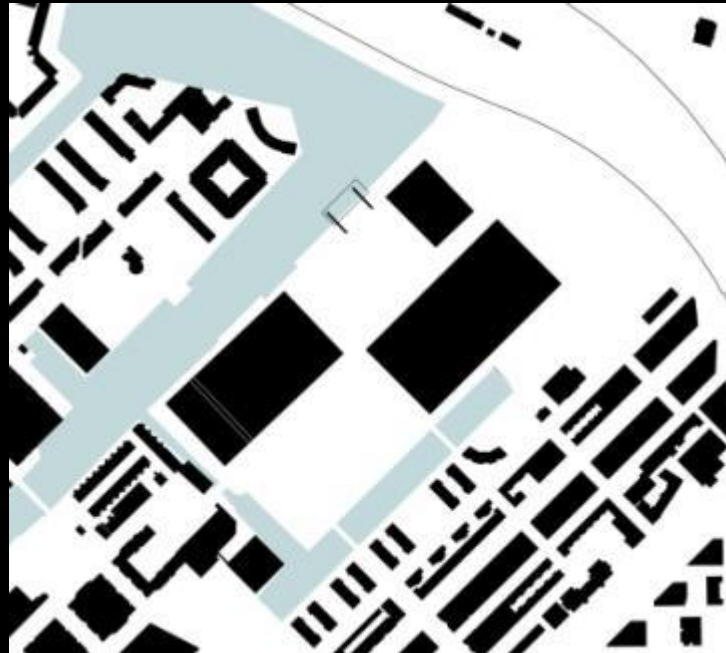

1
EIGENAAR

> 100
EIGENAREN

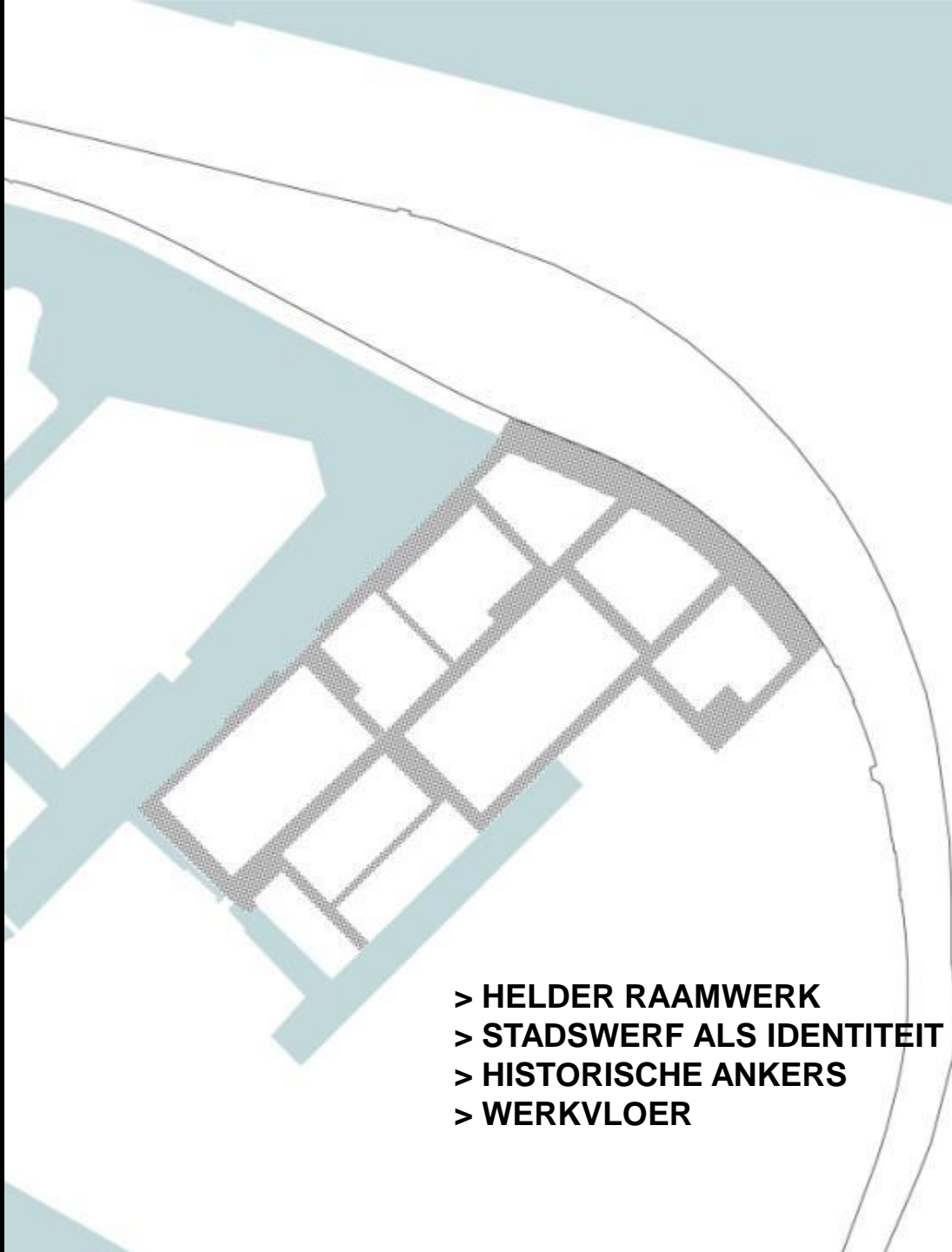

10-20
GEBRUIKERS

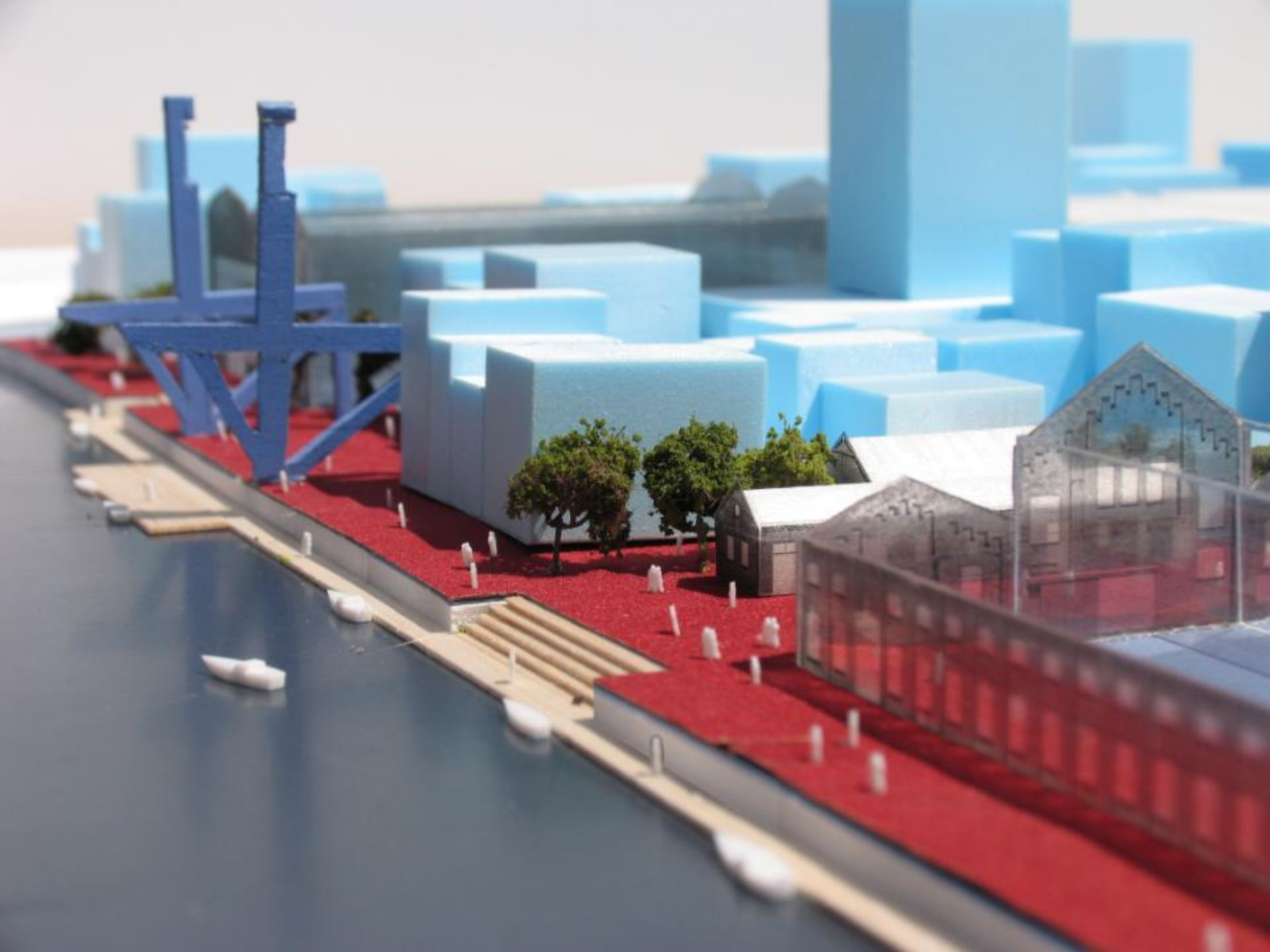

> 200
GEBRUIKERS

- > HELDER RAAMWERK
- > STADSWERF ALS IDENTITEIT
- > HISTORISCHE ANKERS
- > WERKVLOER

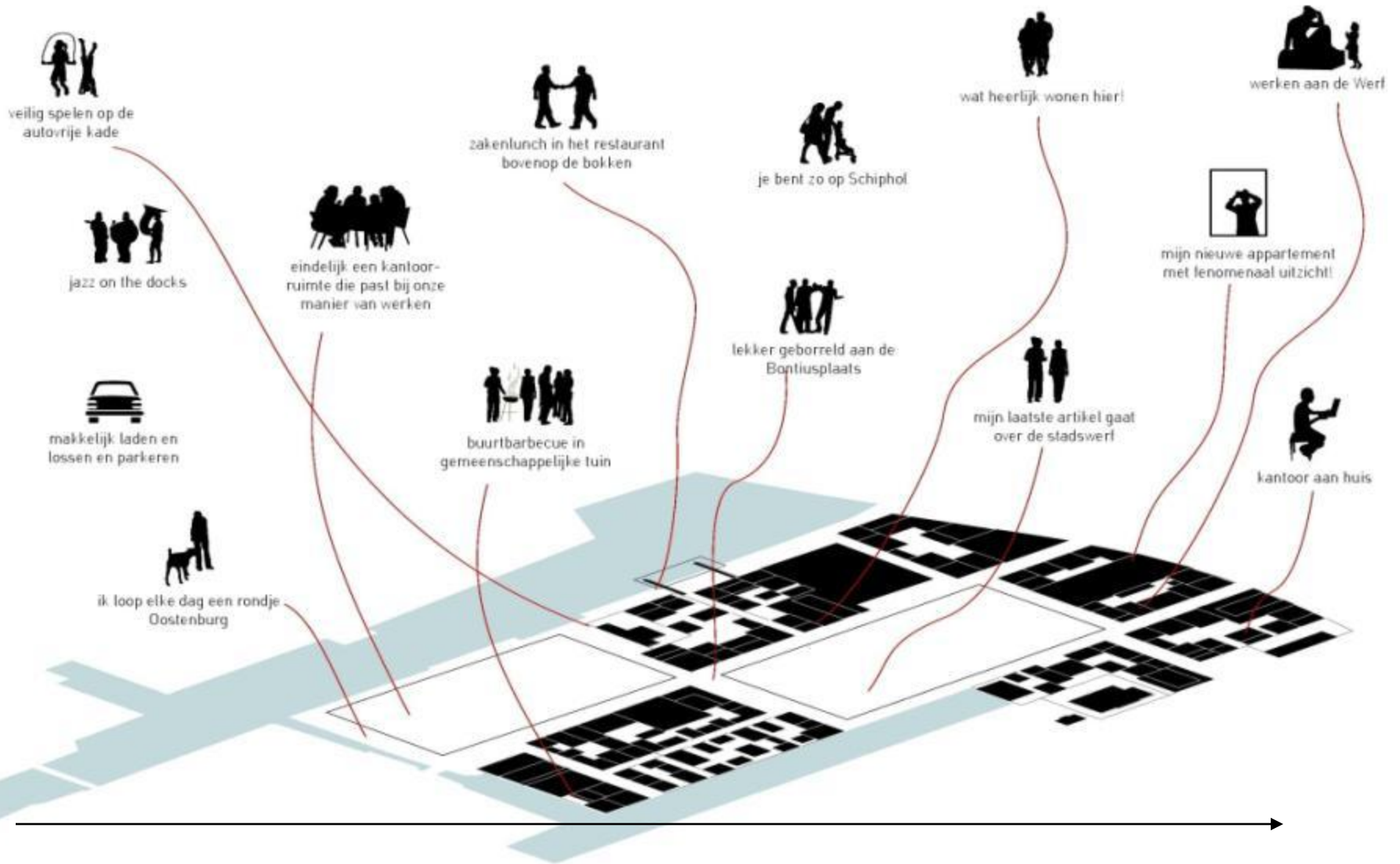

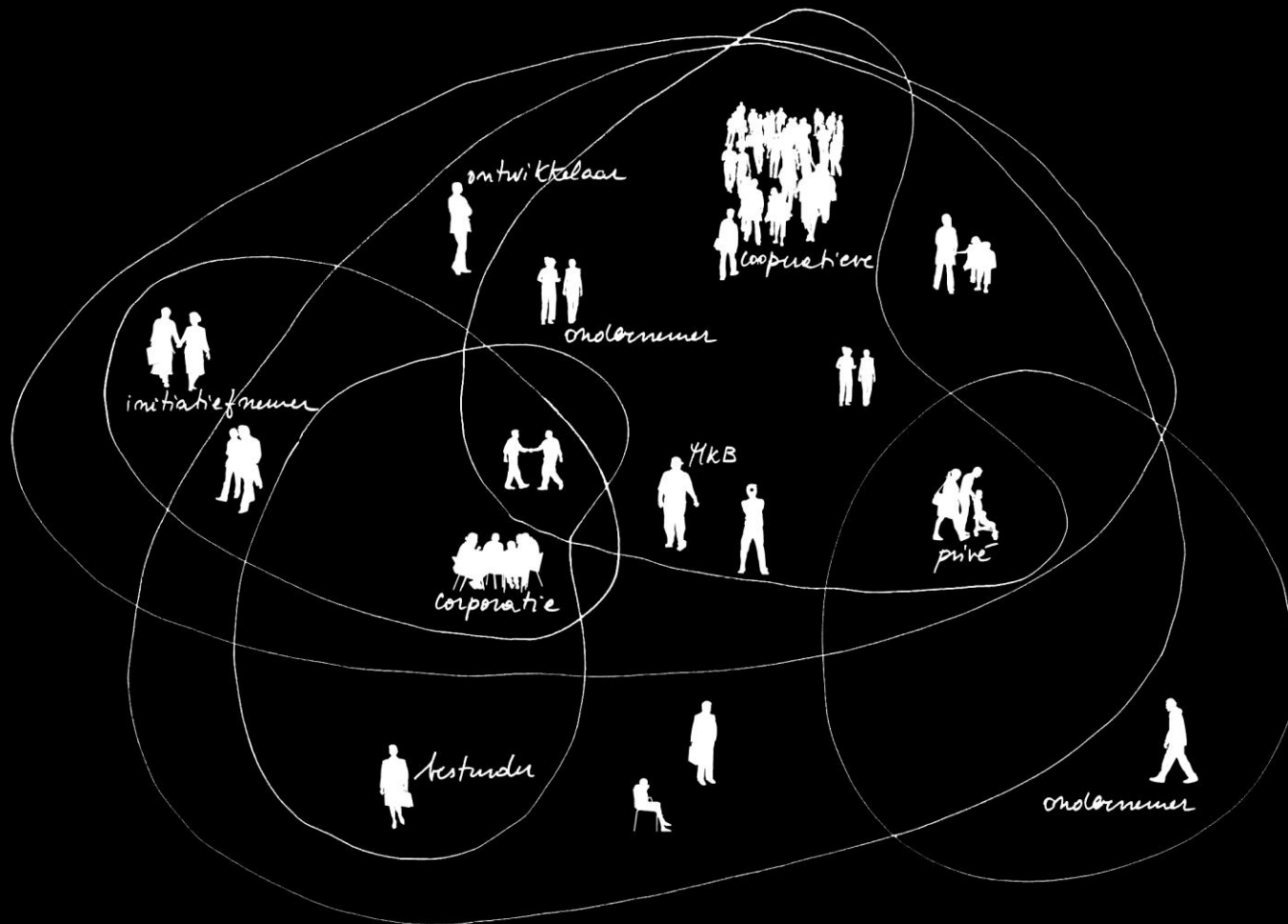
Mixed use, flexibel, open

Collectieve ontwikkelingen

4 WERK GEBRUIKERGERICHT

Visie Schildersbuurt

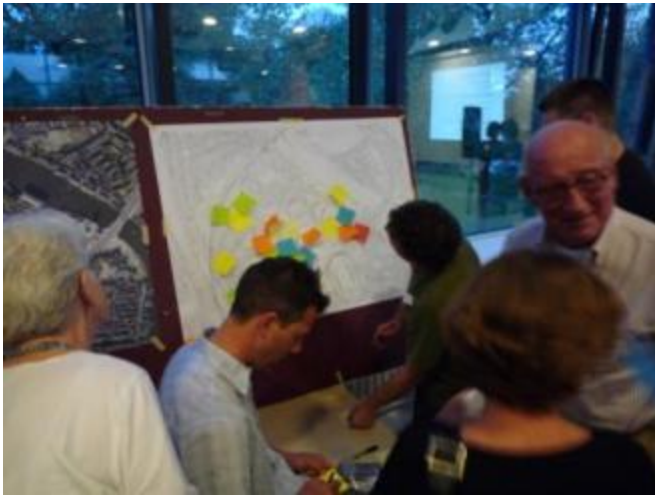
Zaanstad

Aanleiding voor de community planning

- te veel bouwplannen
- karakter van de buurt onder druk
- mediation met de buurt
- tijd voor een positieve impuls

Werkwijze: 4 ateliers met de buurt

1. Opgave vaststellen

2. In groepjes aan thema's werken

3. Kiezen op hoofdlijnen

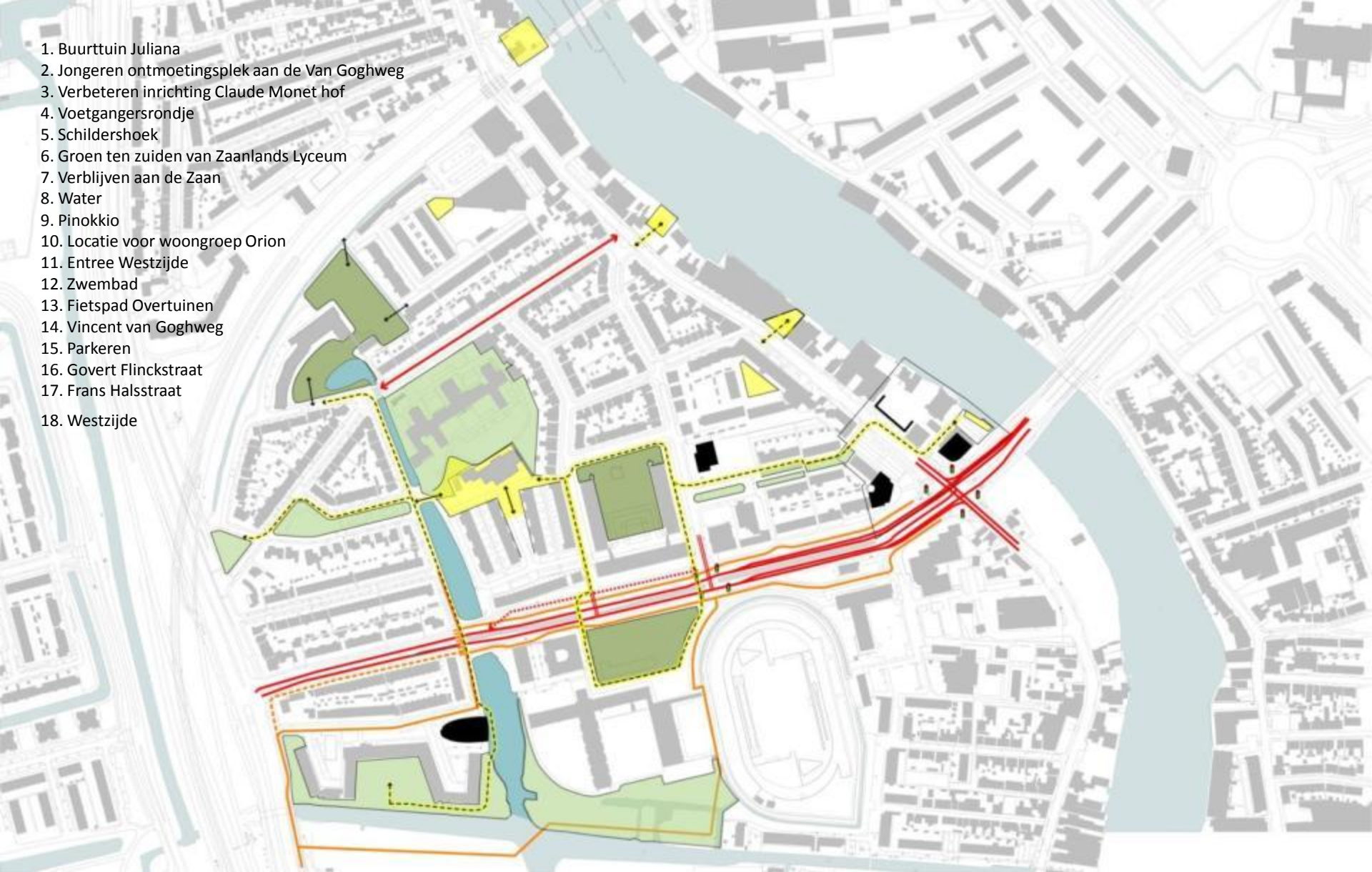
4. Stemmen

Groene plekken, routes en water als dragers van de buurt

1. Buurttuin Juliana
2. Jongeren ontmoetingsplek aan de Van Goghweg
3. Verbeteren inrichting Claude Monet hof
4. Voetgangersrondje
5. Schildershoek
6. Groen ten zuiden van Zaanlands Lyceum
7. Verblijven aan de Zaan
8. Water
9. Pinokkio
10. Locatie voor woongroep Orion
11. Entree Westzijde
12. Zwembad
13. Fietspad Overtuinen
14. Vincent van Goghweg
15. Parkeren
16. Govert Flinckstraat
17. Frans Halsstraat
18. Westzijde

Actieprogramma Schildersbuurt

DE SPONTANE STAD

DE SPONTANE STAD

urhahn
URBAN DESIGN